

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ

“ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ” ВАРНА

ФАКУЛТЕТ „ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА“

Утвърдена с Протокол на ФС № 2/01.06.2022г.

Утвърждавам:
ДЕКАН

/Проф. д-р Стефан Пеев, д.м.н./

УЧЕБНА ПРОГРАМА

по

“ОРАЛНА ПАТОЛОГИЯ И ГЕРОДОНТОЛОГИЯ”

Специалност “ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА”

Дисциплина - задължителна

Образователно-квалификационна степен “МАГИСТЪР”

Професионална квалификация “ЛЕКАР ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА”

Вид на занятията	Семестър	Хорариум-часа седмично	Хорариум-часа Общо
Лекции	VII	1	30
Практически упражнения	VII	1	30
Общо часа			60
Форми на контрол	Текущ контрол		Изпит VII семестър
Кредити (ECTS)			3
Извънаудиторна заетост			30

Преподаватели:

Проф.д-р Владимир Панов,д.м.н., Доц. д-р Миглена Балчева -Енева, д.м.,
д-р Христиана Маджова -Чоканова,д.м.,

Варна, 2022

АНОТАЦИЯ

Предварителни изисквания: За да започне обучението по „Орална патология и гериатрична стоматология ” е необходимо студентите да имат базисни познания по: биология, физика, химия, анатомия и хистология, цитология, биофизика, патофизика, медицинска етика, обща медицина, социална медицина, стоматологична материалознание, микробиология, фармакология, обща и специална патология, пропедевтика на вътрешните болести, образна диагностика, обща хирургия, професионални заболявания, спешна медицина и др.

Форми на обучение, контрол и оценка

Форми и методи на обучение: лекция, семинар, дискусия, решаване на казуси, практически упражнения, мултимедийна презентация.

Форми на оценяване: текущо оценяване, участие в семинари, изготвяне на презентации по тема, тест, колоквиум, теоретичен изпит.

Критерии за оценяване

Формиране на оценката – комплексно:

- Оценяване на активността на студента по време на практическите упражнения
- Колоквиум
- Изпитен резултат по време на сесия

Аспекти при формиране на оценката: оценката е комплексна и се формира на базата на събрани точки (до 120 т.), като тежестта на всеки компонент се определя със съответния коефициент. Формулата е $S=A*3+B*3+C*3+D*4+E*7$, като:

- Тестови резултати – А

- Изготвена презентации по тема – В
- Практически изпит – С
- Изпитен резултат – писмен въпрос – D
- Изпитен резултат – устен въпрос – E

След завършване на курса студентите трябва да притежават следните знания, умения и компетентности:

- **Знания** за специфичните орални заболявания и за общите заболявания и изявите им в устната кухина, с акцент върху техните етиология, развитие, тежест, ход и изход.
- **Умения** за комплексна орална диагностика и планиране на нехирургично лечение на заболяванията, свързани с оралните и лицевите тъкани и по-специално с оралната мукоза, слюнчените жлези и челюстните кости, както и поведението и особеностите при възрастни пациенти.
- **Компетентности** за установяване на общия и орален статус при клинично здрави и медицински компрометирани пациенти, възрастни пациенти, с акцент на изявите в устната кухина на различни заболявания (общи, специфични и орални), консултиране на пациентите със съответни специалисти, проследяване на санационния план и отчитане чрез контролни прегледи резултатите от него.

Тематичен план на лекциите и упражненията

ЛЕКЦИОННА ПРОГРАМА		
IV КУРС – VII СЕМЕСТЪР – 30 акад. часа		
1	Физиология на устната кухина. Лигавична имунна система. Варианти на нормални и често срещани доброкачествени промени в устната кухина. Клиничен преглед на болния. Диагностични тестове – клинични и параклинични. Синдром на парещата уста. Орофациална болка и др.	2 часа

2	Фармакологични основи на лечението през устата и устната лигавица. По-важни лекарствени взаимодействия в денталната медицина. Лекарствена непоносимост и оралните ѝ прояви.	2 часа
3	Гастроинтестинални заболявания – общ преглед. Признаци и промени в устната кухина и лицево-челюстната област. Рискове за пациентите по време на дентално лечение. Възможни лекарствени взаимодействия. Поведение на денталния лекар.	2 часа
4	Сърдечно-съдови заболявания – общ преглед. Признаци и промени в устната кухина и лицево-челюстната област. Рискове за пациентите по време на дентално лечение. Възможни лекарствени взаимодействия. Поведение на денталния лекар.	2 часа
5	Ендокринни заболявания – общ преглед. Признаци и промени в устната кухина и лицево-челюстната област. Рискове за пациентите по време на дентално лечение. Възможни лекарствени взаимодействия. Поведение на денталния лекар.	2 часа
6	Заболявания на нервната система– общ преглед. Признаци и промени в устната кухина и лицево-челюстната област. Рискове за пациентите по време на дентално лечение. Възможни лекарствени взаимодействия. Поведение на денталния лекар.	2 часа
7	Заболявания на дихателните пътища– общ преглед. Признаци и промени в устната кухина и лицево-челюстната област. Рискове за пациентите по време на дентално лечение. Възможни лекарствени взаимодействия. Поведение на денталния лекар.	2 часа
8	Бъбречни заболявания – общ преглед. Признаци и промени в устната кухина и лицево-челюстната област. Рискове за пациентите по време на дентално лечение. Възможни лекарствени взаимодействия. Поведение на денталния лекар.	2 часа
9	Хематологични заболявания – общ преглед. Признаци и промени в устната кухина и лицево-челюстната област. Рискове за пациентите по време на дентално лечение. Възможни лекарствени взаимодействия. Поведение на денталния лекар.	2 часа
10	Ревматологични заболявания – общ преглед. Признаци и промени в устната кухина и лицево-челюстната област. Рискове за пациентите по време на дентално лечение. Възможни лекарствени взаимодействия. Поведение на денталния лекар.	2 часа
11	Имунодефицитни състояния. Признаци и промени в устната кухина и лицево-челюстната област. Рискове за пациентите по време на дентално лечение. Възможни лекарствени взаимодействия. Поведение на денталния лекар.	2 часа
12	Вирусни инфекции – общ преглед. Признаци и промени в устната кухина и лицево-челюстната област. Рискове за пациентите по време на дентално лечение. Възможни лекарствени взаимодействия. Поведение на денталния лекар.	2 часа
13	Промени с устната кухина, свързани със стареенето	2 часа
14	Лечение при възрастни пациенти	2 часа
15	Специфика на работата на денталния медик с възрастни пациенти	2 часа
	Общо	30 часа

ПРОГРАМА ЗА УПРАЖНЕНИЯТА
IV КУРС – VII СЕМЕСТЪР – 30 акад. часа

1	Диагностичен процес. Анамнеза. Обективно клинично изследване. Основни симптоми на орални заболявания. Специфични изследвания. Патохистологична картина на оралната лигавица. Диференциална диагноза.	2 часа
2	Хейлити – общ преглед, отделни заболявания и симптоми на системни болести. Ангуларен хейлит, грануломатозен, glandуларен, симплекс. Хейлитис актиника, алергика, ексфолиатива, преанцероза.	2 часа
3	Ангионевротична едема. Лимфедема като следствие на лъчелечение. Ефелиди. Синдром на Пойтц-Йегерс. Саркоидоза. Муковисцидоза	2 часа
4	Глосити – общ преглед, отделни заболявания и симптоми на системни болести. Лингва географика. Глоситис ромбика медиана. Варици на езика. Лингва сакратиноза и скарлатиноформис. Синдром на Плумер-Винсан. Макроглосия. Обложен език. Космат (влакнест) език. Желязодефицитна анемия. Пернициозна анемия. Глоситис Мюлер-Хънтер. Дефицит на фолати.	2 часа
5	Бели лезии – общ преглед, отделни заболявания и симптоми на системни болести. Лихен планус. Линеа алба. Бял спонгиозен невус Кандидоза. Никотинов стоматит. Наследствена дискератоза. Диференциална диагноза на белите лезии с левкоплакия и плоскоклетъчен карцином.	2 часа
6	Червени лезии – общ преглед, отделни заболявания и симптоми на системни болести.. Алергичен контактен стоматит. Подпротезен стоматит. Еритроплакия. Инфекциозна мононуклеоза. Радиационен мукозит. Лупус еритематодес.	3 часа
7	Папиларни лезии – общ преглед, отделни заболявания и симптоми на системни болести. Левкемии. Орофациална грануломатоза. Болест на Крон. Епулис. Пиогенен гранулом. Фибром. Мукоцеле. Верука вулгарис.	2 часа
8	Пигменти лезии – общ преглед, отделни заболявания и симптоми на системни болести. Орална пигментация – нормална находка-Амалгамена татуировка. Хемангиома. Синдром на Стърж-Вебер. Меланома малигнум в устната кухина. . Наследствена хеморагична телеангиектазия.	2 часа
9	Везукуло-булозни лезии – общ преглед, отделни заболявания и симптоми на системни болести.. Пефигус и пемфигуид. Херпес симплекс инфекции.	2 часа
10	Лекарствена терапия при пациенти с орални лезии. Показания, контрадикции, възможни лекарствени взаимодействия.	2 часа
11	Тълкуване на патохистологичните резултати – индивидуална задача. Определяне на общото или системното заболяване. Описване на промените в устната кухина и лицево-челюстната област. Възможни усложнения по време на дентално лечение и превенция.	2 часа
12	План на лечение при възрастни пациенти	2 часа
13	Съпътстващи заболявания при възрастни, повлияващи денталното лечение	2 часа

14	Превантивни дентални грижи за възрастни хора	2 часа
15	Състояние на оралното здраве при гериатрични пациенти Практически изпит	2 часа
	Общо	30 часа

Конспект

Обща част (устен изпит):

1. Нормална анатомия на устната кухина.
2. Физиология на устната кухина.
3. Лигавична имунна система.
4. Диагностичен протокол – анамнеза, клиничен преглед, клинични и параклинични тестове (биопсия, микробиология).
5. Лабораторни кръвни изследвания.
6. Синдром на парещата уста.
7. Фармакологични основи на лечението през устата и устната лигавица.
8. По-важни лекарствени взаимодействия в денталната медицина.
Орални изяви.
9. Дъх. Вкус.
10. Бактериални инфекции в устната кухина.
11. Вирусни и гъбични инфекции в устната кухина.
12. Орална онкология – характеристики, TNM, степен на диференциация.
13. Гастро-езофагеална рефлуксна болест, гастрит, инфекция с хеликобактер пилори. Поведение на денталния лекар.
14. Болести на черния дроб. Хепатити. Чернодробна цирроза. Поведение на денталния лекар.

15. Заболявания на червата – улцерозен колит и болест на Крон.
Поведение на денталния лекар.
16. Сърдечно-съдови заболявания. Поведение на денталния лекар.
17. Хипотиреоидизъм. Хипертиреоидизъм. Поведение на денталния лекар.
18. Захарен диабет. Поведение на денталния лекар.
19. Затлъстяване. Синдром на Къшинг. Болест на Адисон. Поведение на денталния лекар.
20. Поведенчески и психични разстройства.
21. Увреждания на черепномозъчните нерви. Поведение на денталния лекар.
22. Миастения гравис. Паркинсонова болест. Епилепсия. Поведение на денталния лекар.
23. Заболявания на дихателните пътища. Поведение на денталния лекар.
24. Бъбречни заболявания. Поведение на денталния лекар.
25. Хеморагични диатези. Поведение на денталния лекар.
26. Анемии. Поведение на денталния лекар.
27. Левкемии. Поведение на денталния лекар.
28. Лимфоми. Поведение на денталния лекар.
29. Системен лупус еритематодес. Болест на Бехтерев. Поведение на денталния лекар.
30. Остеоартроза. Остеопороза. Рахит. Поведение на денталния лекар.
31. Синдром на Райтер. Склеродермия. Ревматизъм. Поведение на денталния лекар.
32. Синдром на Съогрен.
33. Дерматологични заболявания.
34. Промени с устната кухина, свързани със стареенето
35. Лечение при възрастни пациенти
36. Специфика на работата на денталния медик с възрастни пациенти

Специална част (писмен изпит):

1. Обикновен хейлит. Ангуларен хейлит. Медианна фисура на устните.
2. Гландуларен и грануломатозен хейлит. Синдром на Мелкерсон-Розентал.
3. Актиничен, алергичен, ексфолиативен и преканцерозен хейлит.
4. Ангиоедем. Лимфоедем като последствие на лъчелечение. Саркоидоза. Муковисцидоза.
5. Ефелиди. Синдром на Пойтц-Йегерс. Синдром на Фордайс.
6. Микроглосия. Макроглосия.
7. Пликатен език. Географски език. Медианен ромбоиден глосит.
8. Обложен език. Космат (влакнест) език.
9. Варици на езика. Лингва скарлатиноза и скарлатиноформис.
10. Желязодефицитна анемия. Синдром на Плъмър-Винсън.
11. Пернициозна анемия. Глосит на Мьолер-Хънтър. Дефицит на фолати.
12. Плоскоклетъчен карцином.
13. Лихен планус.
14. Левкоплакия. Космата левкоплакия.
15. Кандидоза.
16. Линеа алба. Бял спонгиозен невус.
17. Никотинов стоматит. Присадка.
18. Наследствена дискератоза.
19. Алергичен контактен стоматит. Подпротезен стоматит.
20. Еритроплакия. Радиационен мукозит.
21. Инфекциозна мононуклеоза.
22. Орофациална грануломатоза. Болест на Крон.
23. Пиогенен гранулом. Епулис – гигантоклетъчен и фисурен.
24. Верука вулгарис. Фибром. Мукоцеле. Папилом.
25. Наследствена хеморагична телеангиектазия.
26. Меланома малигнум.

- 27.Хемангиом. Синдром на Стърж-Вебер.
- 28.Амалгамена татуировка.
- 29.Варицела-зостер вирус. Херпангина
- 30.Болест „ръка–крак–уста”
- 31.Еритема мултиформе
- 32.Пемфигус и пемфигоид
- 33.Афтозен стоматит
- 34.План на лечение при възрастни пациенти
- 35.Съпътстващи заболявания при възрастни, повлияващи денталното лечение
- 36.Превантивни дентални грижи за възрастни хора
- 37.Състояние на оралното здраве при гериатрични пациенти

Литература

- 1.Анастасов, Ю. Вродени лицеви аномалии. Пловдив, Полиграф, 2006.
- 2.Атанасова, Ел., Е.Балчева. Орални синдроми и болести. – С., Мед. и физк., 1979.
- 3.Джемилева, Т. Ксеростомия (сухота в устата) – етиология, клинични и терапевтични подходи. АЦЕР, С., 1998.
- 4.Джемилева, Т. HIV-инфекция и СПИН – орални изяви (диагностични, терапевтични и превантивни подходи). Ацер, С., 1999.
- 5.Златев, Ст. Микробна агресия и имунни реакции в оралната област. ИК „ВАП”, Пловдив, 2002.
- 6.Клинична имунология, клинична алергология, дентална клинична алергология. Учебник. Под ред. на чл.-кор. проф. д-р Б. Петрунов, дмн, проф. д-р А. Киселова-Янева, дмн, доц. д-р В. Димитров, дм. С., 2009
- 7.Орална медицина. Учебник. Под ред.на проф. д-р З. Кръстев, дмн, проф. д-р А. Киселова-Янева, дмн, доц. д-р Р. Коларов, дм. С, 2009

8. Кръстева. А., Орални лезии, Ив. Сапунджиев ЕООД, С, 2011
9. Панов Вл. , З. Кръстев. Вирусни хепатити и HIV в денталната практика. София: Ив. Сапунджиев – ЕООД, 2011,
10. Панчовска, М., В. Паскалева – Пейчева. Вътрешни болести в стоматологията (практически справочник). Арт-2001, С., 2006.
11. Угринов, Р. и кол. Лицево-челюстна и орална хирургия. С., 2006.
12. Boras, V. Prirucnik oralnih bolesti od dijagnoze do terapije. :edicinska naklada, Zagreb, 2005.
13. Bricker, S., R. Langlais, I. Miller. Oral diagnosis, oral medicine and treatment planning. Lea & Fibiger. Media, PA, USA, 1994.
14. Coulthard, P. et al. Oral and maxillofacial, surgery, radiology, pathology and oral medicine. Churchill Livingstone, USA, 2003.
15. Donoff, R. Manual of oral and maxillofacial surgery. Mosby, USA, 1997.
16. Jordan, R., M. Lewis. A color handbook of oral medicine. Thieme, New York, 2004.
17. Langlais, R. & C. Miller. Color atlas of common oral diseases. Lea & Fibiger. Williams & Wilkins, Media, PA, USA, 1990.
18. Langlais, R. & C. Miller. Color atlas of common oral diseases. Lea & Fibiger. Williams & Wilkins, Media, PA, USA, 1992.
19. Laskaris, G. Pocket atlas of oral diseases. Thieme, New York, 2005.
20. Murray, J. et al. Prevention of oral diseases. Oxford University Press Inc., New York, 2003.
21. Pickett Frieda, J. Gurenlian. The medical history : clinical implications and emergency prevention in dental settings. Williams & Wilkins, Media, PA, USA, 2005.
22. Scully, C. Oral and maxillofacial medicine. Wright, 2004.
23. Scully, C. Slide interpretation in oral diseases. Oxford University Press Inc., 1999.
24. Soames, J. and J. Southam. Oral pathology. Oxford University Press Inc., 2003.

25. Tyldesley, W. Oral medicine. Oxford University Press Inc., 1991;
26. Владимир Панов, *Helicobacter pylori* и устната кухина, МУ-Варна, 2016, 200;
27. Ася Кръстева, Вирусни инфекции в оралната медицина, Мединформ, 2014, 196.
28. Орални лезии и клиничната медицина. Под ред. на проф. З. Кръстев. София: Мединформ – ЕООД, 2018. ISBN 978-619-7164-11-
29. Биосъвместимост в оралната медицина, Под ред. На А. Киселова и Б. Петрунов, Мединформ, 2016. ISBN 978-619-7164-04-6
30. Балчева М. 2016. Орофациални изяви на някои алергични болести. Варна: Медицински университет – Варна. ISBN 978-619-221-016-8.

Протокол от:

Катедрен съвет № 11. дата: 30.05.2022 г.

Факултетен съвет №..... дата: 07.06.2022 г.

Изготвил програмата:

/проф. д-р Владимир Панов, д.м.н./

Ръководител катедра:

/доц. д-р Цветелина Борисова-Папанчева, д.м./

